

Avdelning för
Fastighetsvetenskap
Lunds Tekniska Högskola
Lunds Universitet
Box 118
221 00 Lund
Sverige

LUNDS TEKNISKA
HÖGSKOLA
Lunds universitet

Department of
Real Estate Science
Lund Institute of
Technology
Lund University
PO Box 118
SE - 221 00 Lund
Sweden

Införande av GIS i en organisation – En fallstudie i Kristianstads kommun

Introduction of GIS in an Organization – A Case Study in the Municipality of Kristianstad

Examensarbetet utfört av / Masters of Science's Thesis by

Christian Andersson och Johan Larsson
Civilingenjörsutbildningen i Lantmäteri, Lunds Tekniska Högskola

Opponent / Opponents

Maria Göransson och Tobias Nilsson
Civilingenjörsutbildningen i Lantmäteri, Lunds Tekniska Högskola

Handledare / Supervisors

Lars Harrie, Avdelning för Fastighetsvetenskap, Lunds Tekniska Högskola
Rolf Sjöberg, Barn- och utbildningsförvaltningen, Kristianstads kommun

Examinator / Examiner

Åsa Knutson, Avdelning för Fastighetsvetenskap, Lunds Tekniska Högskola

Sökord: GIS, mjuk förvaltning, förankring, kommun

Keywords: GIS, non-technical department, support, municipality

ISRN LUTVDG/TVLM 04/5096 SE

Sammanfattning

I takt med att geografiska informationssystem (GIS) blir alltmer lättanvända blir fler organisationer intresserade av att införa GIS. Därför syftar detta examensarbetet till att utreda teorin bakom införande av GIS i en organisation. Teorin används som grund för en fallstudie. Examensarbetet syftar även till att genom fallstudien lyfta fram faktorer för ett lyckat införande av GIS i en organisation samt identifiera uppkomna problem och hinder.

Det finns ett antal olika teorier om hur ny teknik ska införas i en organisation, som en grund beskriver denna rapport fem olika implementationsstrategier. Dessa rangordnas både med avseende på införande- och användaranpassning. För att beskriva införandeprocessen görs en grov uppdelning i organisatoriska och tekniska aspekter. I dessa aspekter identifieras olika moment som har olika betydelse för ett införande. I organisatoriska aspekter ingår förankring, förstudie, kostnad-nyttanalyt, utvecklande av mål och skapande av GIS-strategi och vikten av dessa. Tekniska aspekter består av hård- och mjukvara, dataförsörjning och användande. Slutligen, under både organisatoriska och tekniska aspekter, tas problem upp som förknippas med respektive område.

Fallstudien baseras på ett pilotprojekt vars syfte är att införa GIS i barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstads kommun. Fallstudien följer samma struktur som teorin och tar upp organisatoriska och tekniska aspekter på ett införande. Speciella förutsättningar för ett införande på barn- och utbildningsförvaltningen är att förvaltningen först och främst handhar "mjuka" frågor. Mjuka frågor innebär att det centrala är människan och ämnen i direkt anknytning till människan. En andra förutsättning är att GIS redan används i andra delar av kommunen. I Kristianstads kommun är det stadsingenjörskontoret som hanterar frågor om GIS, de är också ansvariga för kommunens geografiska data.

Pilotprojektet har bl.a. resulterat i en Internetbaserad prototyp bestående av fyra olika GIS-tillämpningar, Grundskole-GIS, Gymnasie-GIS, Planerings-GIS och Skolpresentations-GIS. Dessa tillämpningar är framtagna i samarbete med utvalda nyckelpersoner på förvaltningen och är tänkta att kunna underlätta vissa arbetsuppgifter på förvaltningen.

Slutsatser som dragits i rapporten är att det är svårt att identifiera rätt personer för genomdrivandet av ett GIS-införande, speciellt i en stor organisation som fallstudien gjorts på. När personer är identifierade är det av stor vikt att dessa kan avsätta tid från deras ordinarie arbetsuppgifter. Under fallstudien har bristfällig dokumentation av data varit ett stort problem, en anledning till detta kan vara att framtida utvecklingsmöjligheter inte uppmärksammas vid kravframställning av nuvarande databassystem. Ett annat datarelaterat problem har varit fel i indata. Andra slutsatser som dragits är att förankringen har en viktig och avgörande roll för införandet, detta för att samordna drivande krafter. Här spelar konkreta exempel in som viktiga faktorer för informering och visande av resultat. Att visa på vilka arbetsuppgifter som kan underlättas är av stor betydelse.